

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

14ο Γυμνάσιο Περιστερίου, Β' τάξη, 2001

Στην έκθεση "Η Ακρόπολη μέσα από τα μάτια των μαθητών" που διοργανώθηκε από την Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων και το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης αποφασίσαμε με τους μαθητές της Β' τάξης κι ενός τμήματος της Α' τάξης του 14ου Γυμνασίου Περιστερίου, να λάβουμε μέρος προς το τέλος της διοργάνωσής της.

Ο χρόνος που είχα στη διάθεσή μου ήταν ελάχιστος για τη μελέτη ενός τόσο μεγάλου θέματος. Έπρεπε λοιπόν να γίνει μια γρήγορη αλλά ταυτόχρονα περιεκτική παρουσίασή του στους μαθητές με σκοπό να κεντριστεί το ενδιαφέρον τους και να λάβουν αρκετές πληροφορίες, χωρίς όμως να αποθαρρυνθούν "βομβαρδιζόμενοι" από ένα πλήθος περιγραφικών λεπτομερειών που θα τους θύμιζε περισσότερο θεωρητικό μάθημα, παρά προετοιμασία για ζωγραφική. Η έλλειψη χρόνου δεν επέτρεπε αναλυτικά προσχέδια και μελέτες. Από τους μαθητές ζητήθηκε να ετοιμάσουν μόνο μία άσκηση βασισμένη πάνω στη μέχρι τότε διδασκαλία του μαθήματος, δηλαδή μία εικόνα περίπου 33x23, χρωματισμένη με τέμπερες, εφαρμόζοντας τη χρωματική θεωρία, μ' ένα γενικό θέμα "Ακρόπολη". Στόχος μου ήταν μια πρώτη γνωριμία μέσα από ένα εικαστικό αποτέλεσμα και όχι η αναπαράσταση ή η μελέτη του μνημείου.

Ως βοηθητικό υλικό χρησιμοποίησα το εκπαιδευτικό υλικό που χορηγήθηκε από το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης, πληροφορίες και φωτοτυπίες από το βιβλίο του Μ. Κορρέ "Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα" και από το βιβλίο της Β' τάξης "Αρχαία Ελλάδα, ο τόπος και οι άνθρωποι".

Στην πρώτη ώρα: παρουσιάστηκε συνοπτικά το υλικό (προφορικά, ιστορικά στοιχεία, μύθοι, τονισμός του τρόπου κατασκευής, της χειρωνακτικής εργασίας και του χρόνου).

Στη δεύτερη ώρα: συνεχίστηκε η παρουσίαση και εντοπίστηκαν τα θέματα και οι εικόνες για να ετοιμαστούν κάποια προσχέδια και να ξεκινήσει η ζωγραφιά στο επόμενο μάθημα.

Στην τρίτη ώρα: οι σελίδες των μπλοκ πιο λευκές και από τα μάρμαρα του Παρθενώνα... Τι λάθος έγινε; Μετά από όλη αυτήν την προσπάθεια να τους μεταδώσω τη γνώση για την Ακρόπολη, το θαυμασμό και το σεβασμό που νιώθω γι' αυτά τα μνημεία, δεν βρέθηκε ούτε ένα σχεδιάκι για να με ανταμείψει; Γιατί αυτή η αντίδραση, τη στιγμή που στο μάθημα η συμμετοχή ήταν σχεδόν καθολική και οι ασκήσεις διεκπεραιώνονταν γρήγορα και εύστοχα; Μετά από συζήτηση καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το μάθημα για την Ακρόπολη –γιατί έτσι το εξέλαβαν ταυτίζοντάς το με το μάθημα της Ιστορίας– το αντιμετώπισαν σαν ένα επιπλέον μάθημα, όπου έπρεπε να ψάξουν, να μάθουν και να αποστηθίσουν. Η δικαιολογία ήταν ότι δεν μπορούσαν να ζωγραφίσουν κάτι που δεν το ήξεραν και που δεν μπορούσαν να το φανταστούν. Οι αρχαίοι ήταν πολύ παλαιά ιστορία και δεν θυμούνταν κάτι σχετικό. Όταν τους είπα πως πολλά από αυτά που συζητήσαμε τα είχαν διδαχτεί στην προηγούμενη τάξη σε διάφορα μαθήματα, όπως π.χ. στην Οδύσσεια όπου περιγραφόταν συχνά η θεά Αθηνά, μου απάντησαν "μ' ένα στόμα, μια φωνή" πως ο Όμηρος ήταν στην περσινή ύλη και... τον ξέχασαν!

...Φόβος μήπως δεν περιγράψουν ή καλύτερα δεν αντιγράψουν σωστά τους ναούς και τα αγάλματα; Όσο πιο πολύ υμνούσα εγώ την τελειότητα και την αρμονία τόσο αυτοί αποθαρρύνονταν, κάτι που δεν συνέβη βέβαια στην Α' τάξη.

Στο σημείο αυτό πήρα και εγώ το μάθημά μου για το πώς έπρεπε να είχα προσεγγίσει το θέμα μου. Χωρίς υπέρμετρους ενθουσιασμούς και αναλυτικές περιγραφές, απλά και κατανοητά, έπρεπε να τους αφήσω να συμμετέχουν δίνοντας λογικές απαντήσεις στις πιο απίθανες ερωτήσεις. Δεν ήταν απαραίτητο να γίνει αναλυτική μελέτη στο επιμέρους, παρά μια προσέγγιση. Όποιος ήθελε αργότερα και όταν θα ήταν έτοιμος, θα έψαχνε και θα ανακάλυπτε ίσως και περισσότερα από αυτά που θα του μάθαινα εγώ. Σημασία εκείνη τη στιγμή είχε να καλλιεργηθεί ο θαυμασμός και να κεντριστεί η περιέργεια για επιπλέον γνώση. Στην τέταρτη ώρα: αφού λύθηκαν οι παρεξηγήσεις, συνεχίσαμε απτόητοι το έργο μας. Τώρα η ημερομηνία της έναρξης της έκθεσης βρισκόταν σε απόσταση αναπνοής. Δόθηκαν φωτοτυπίες για βοήθεια. Καθοριστικός επίσης ήταν ο ρόλος του μύθου. Δόθηκαν τρεις κατευθύνσεις: α) προσπάθεια απεικόνισης του μνημείου ή κάποιου σχετικού γεγονότος με ελεύθερο τρόπο, β) εικονογράφηση μύθου σχετικού με τη θεά Αθηνά ή σχετικά με τη λατρεία της, γ) τρόπος κατασκευής του Παρθενώνα.

Δεν θα περιγράψω αναλυτικά τα επόμενα δύο ή τρία μαθήματα. Οι δυσκολίες ήταν πια καθαρά εικαστικές. Μετά απ' όλα αυτά το ενδιαφέρον άρχισε να ξυπνάει. Έγιναν διάφορες συζητήσεις που αφορούσαν ειδήσεις σχετικές με την αναστήλωση των Προπυλαίων, και ένα μικρό αφιέρωμα της τηλεόρασης στην Αθηνά του Βαρβακείου, "Ξεθάφτηκε" υλικό από το Δημοτικό και βρέθηκε περιοδικό που είχε αφιέρωμα στον Παρθενώνα. Και όλα αυτά είμαι σίγουρη πως θα περνούσαν απαρατήρητα αν δεν είχε προηγηθεί το μάθημα γι' αυτόν. Και το σπουδαιότερο: Ανακάλυψαν ότι η Ακρόπολη φαίνεται από το σχολείο μας!

Συμπερασματικά θα ήθελα να επισημάνω ότι:

- Τα παιδιά έχουν λανθασμένες εντυπώσεις και πληροφορίες σχετικά με την Ακρόπολη, τον Παρθενώνα ή τα αγάλματα της Αθηνάς και γενικά με την αρχαία Ελλάδα.
- Δεν κατανοούν την αλληλεξάρτηση των μαθημάτων. Δεν συσχετίζουν τις γνώσεις.
- Έχουν άγνοια των μεγεθών και δυσκολία να συγκρίνουν με σημερινά μεγέθη.
- Η προσωπικότητα της θεάς Αθηνάς και το θαυμαστό χρυσελεφάντινο άγαλμά της έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην επιλογή των θεμάτων. Έτσι οι περισσότερες ζωγραφιές ήταν αφιερωμένες σε αυτά. Στην έκθεση παρουσιάστηκαν ελάχιστες από αυτές. Οι υπόλοιπες παρουσιάστηκαν στο Πολιτιστικό Διήμερο που ακολούθησε στο σχολείο μας.

Τελειώνω με την ευχή να μη γίνει όλη αυτή η προσπάθεια ύλη της περσινής χρονιάς.

Π. Παληοκόστα

